

„Az utolsó utáni pillanatig küzdünk”

Dr. Gyimesi László szerint csak a csatát veszítették el

Jelentős létszámleépítés zajlott tavasszal a Magyar Állami Operaházban, hiszen április elejéig elvileg 217 közalkalmazottól kellett megválnia a dalszínháznak. Ez ellen a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete állásfoglalásban tiltakozott. A szervezet főtitkára, Dr. Gyimesi László komoly gondnak tartja, hogy az összes magánénekes státusza megszűnt az Ybl-palotában, úgy véli, így nehezen pótolható értéket veszít el a dalszínház. Hozzátette azt is, csak a csatában szenvedtek vereséget, a háborúban nem, és minden egyes emberért az utolsó lehetőségig küzdeni fognak.

■ *Nagyon határozott állásfoglalást tettek közlé az operaházi létszámleépítés ügyében....*

– Sokak számára ez is kevés volt... Sajnálatos módon a munkajogban a csoportos létszámleépítés olyan intézkedés, ami a szakszervezetnek meglehetősen kevés mozgásteret ad. Még azok a klasszikus eszközök sem állnak ilyenkor rendelkezésünkre, mint a nem csoportos létszámleépítés esetén. A kormánybiztost nem irigylem ezért az intézkedésorért, jogi szempontból azonban kényelmes a helyzete, hiszen indoklás nélkül is elrendelheti az elbocsátásokat. Ettől kezdve csupán a belső együttműködésben vehetünk részt... Ennek az egyeztetésnek a fő résztvevője a közalkalmazotti tanács, s a tárgyalások a munkáltató intézkedéseinek végrehajtásáról és bizonyos elemeiről szólnak. Azért a kezdetől fogva a szakszervezet is részt vettek a tárgyalásokban. Ókovács Szilveszter kormánybiztos nagyon nyitott volt, sosem akadt olyan alkalom, hogy elutasított volna bármilyen tárgyalási kezdeményezést, bár csak azokat a javaslatainkat vette figyelembe, amelyekről úgy gondolta, beleillenek a koncepciójába. Ahogy azt az állásfoglalásunk is leírja, számos, dalszínházzal kapcsolatos ügy jelenleg átláthatatlan számunkra, hiszen ha kinyit az Erkel Színház, kérdés, ki fog ott színpadra lépni...

■ *Amikor elkezdtek a tárgyalást a dalszínház vezetésével, milyen célokat fogalmaztak meg, mit akartak elérni?*

– Természetes azt szeretnénk volna, s most is az a fő, hogy ahol csak lehet, mentjük meg a munkahelyeket és ezzel az embereket. Olyan ez, akár egy hadikórház, azt a sebesültet, aki nem kapott halálos sebet, igyekszünk valahogyan életben tartani, hiszen az egyes emberek sorsa is nagyon fontos. A dalszínház hatalmas létszáma is egyénekből tevődik össze. Egyébként az egész létszámleépítést nagyon megnehezítette egy olyan tényező, amelyben nem értettünk egyet, és most sem értünk egyet, ez pedig valamennyi magánénekes és

karmester jogviszonyának a megszüntetése. Ez számunkra nem elfogadható, és az indokokat sem tudtuk elfogadni, amelyeket a kormánybiztos felvonultatott. Ebben a témában egyáltalán nem volt köztünk egyetértés. Szomorú számunkra, hogy olyan ügyben, amit a szakszervezetünk nem szakmai, hanem munkajogi, szervezeti kérdésként kezel, hogyan lehetett ilyen döntést hozni. Ettől kezdve ugyanis a Magyar Állami Operaházban nem lesz egyetlen státuszban lévő énekes sem. Persze, előadásra szerződhetnek most is sok, nem közalkalmazott művészt, ennek a foglalkoztatási formának azonban nagyon sok háttulütője van. Ez ellen a lépés ellen minden erőnkkel küzdöttünk. Nekünk mindenképpen kötelességünk, hogy a „magánénekesi tár” megszüntetése ellen harcoljunk.

■ *Azt gondolja, vannak még lehetőségeik?*

– Azért, mert egy csatában vereséget szenvedtünk, még a háborút nem veszítettük el. Ha most valamilyen döntéssorozat született, az még nem jelenti azt, hogy nem változhat a továbbiakban.

■ *Sokan mostanában Magyar Állami Irodaházként emlegetik az Ybl-palotát, s azt mondják, nem az adminisztráció, hanem a művészeti dolgozók száma csökkent jelentősen....*

– A számokkal mindenki tud zsonglörködni. A számsorokról teljesen ellentétes dolgokat is be lehet bizonyítani, az a kérdés, kinek mi áll az érdekében. Ez a csoportos létszámleépítés nehézsége. A munkáltató dönti el, hogy kit küld el, s az információim szerint az adminisztráció létszáma szintén csökkent. Nem akkora mértékben, mint a művészeti dolgozóké, hiszen ha megvizsgáljuk, akkor a magánénekeseknél száz százalékos az arány, míg a többi csoportnál kevesebb... Itt tényleg a folyamat az igazán érdekes, az a nagy kérdés, hogy hogyan tudott így alakulni mindez... Kapcsoljuk össze azonban mindezt az előadóművészeti törvénnyel, illetve annak az általa-

kulásával. A színházaknál nagyon fontos szempontja volt ennek a kategorizálásnak, hogy az adott teátrumban milyen súllyal szerepel az operajátszás. Ha ez a műfaj szélesebb terepet kap, nem kizárólag az Andrassy útra korlátozódik, és ha megnyitja a kapuit az Erkel Színház – amennyiben ez valóban konkrét elhatározás –, ezzel együtt a vidéki színházak 25-30 operaelőadást játszanak, akkor új lehetőségek nyílnak meg az énekesek, zenészek, kórustagok előtt. Akkor valóban elkezdődik egy másfajta építkezés. Akkor már az Operaház magánénekesei is, és azok, akik nemcsak a dalszínházban énekelnek, szélesebb foglalkoztatási piacot találnak maguknak. A helyzet abban az esetben viszont valóban kétségbeejtő, ha az egyetlen foglalkoztatási hely szűnik meg. De tényleg csak a csata egyik része ez. Konszolidálódhat a helyzet, ha az Operaháznál beáll a normális működés, az énekesek szerződést kapnak, ha megnyit az Erkel Színház, ahol szintén normális előadásszámmal lehet kalkulálni. Ezután ismét végig lehet gondolni, hogy valóban olcsóbb vagy drágább, ha szerződéssel foglalkoztatnak egy énekest, hasznosabb vagy sem, ha nem hoznak létre tartós jogviszonyokat. A mi álláspontunk nem az volt, nem azon vitatkoztunk igazán, hogy a főszerepekre feltétlenül közalkalmazottakat kell-e gyűjteni, hanem azon, hogyha létezik egy ilyen kiváló stáb, egy ilyen intézményben, amelynek tagjai fejében ott van ez a repertoár, akkor azt a komoly értéket el kell-e veszíteni.

■ *Az állásfoglalásban benne van az is, hogy minden segítséget megadnak az elbocsájtott dolgozóknak. Ez mit jelent?*

– Minden létező eszközt megmozgattunk jogilag eddig is, most pedig egyenként tárgyalunk minden egyes emberről. Az utolsó és az utolsó utáni pillanatig küzdünk, hogy akit lehet, megmentsünk. Meglátjuk, hogy mi lesz... Nagyon szerencsétlenül lett mindez időzítve, hiszen a szerződési időszak már lejárt, és azok, akiktől megvált a dalszínház, most még nehezebben találnak maguknak másik helyet. Persze, kereshetnek külföldön is lehetőségeket, hiszen Magyarországon nincs például még egy másik, klasszikus balett társulat. Ebben csak az a szomorú, hogy azt a tudást, amit a művész Magyarországon megszerzett, nem tudja itthon hasznosítani. Ennek az intézkedésnek az is a következménye, hogy azok a fiatal előadók, akik látják, milyen kegyetlenül bizonytalan a helyzet itthon, gyakran inkább külföldre indulnak... R. Zs.